

EXPUNERE DE MOTIVE

Secțiunea 1

Lege privind modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 82/2006 pentru recunoașterea meritelor personalului armatei participant la acțiuni militare și acordarea unor drepturi acestuia și urmașilor celui decedat

Secțiunea a 2-a

Motivul emiterii actului normativ

1. Descrierea situației actuale

Actul normativ de referință nu definește noțiunea de rănit, deși în conținutul acestuia, la art. 8¹ alin. (1) și art. 8³ alin. (1), personalului rănit i se conferă anumite drepturi.

Totodată, în cazul personalului armatei rănit sau diagnosticat cu boli pentru care se stabilește legătura de cauzalitate cu participarea la acțiuni militare, nu se menționează că de respectivele drepturi nu beneficiază cei care le-au dobândit ca urmare a săvârșirii, cu intenție, a unei infracțiuni pedepsite potrivit legii române, așa cum este prevăzut în cazul invalizilor.

În forma actuală, ordonanța de urgență face trimitere, în privința misiunilor eligibile, la Legea nr. 42/2004 privind participarea forțelor armate la misiuni în afara teritoriului statului român, care a fost abrogată expres prin Legea nr. 121/2011 privind participarea forțelor armate la misiuni și operații în afara teritoriului statului român.

Ordonanța de urgență reglementează, sub aspectul drepturilor specifice, doar situațiile în care participanții la acțiuni militare au fost răniți, nu și pe cele în care au suferit afecțiuni fizice și/sau psihice în respectivele misiuni.

Intrarea în vigoare a Legii nr. 121/2011 a condus la apariția unei neconcordanțe în ceea ce privește acordarea decorațiilor, distincțiilor militare și civile, precum și a titlurilor onorifice. Astfel, conform Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 82/2006 pentru recunoașterea meritelor personalului armatei participant la acțiuni militare și acordarea unor drepturi acestuia și urmașilor celui decedat, cu modificările și completările ulterioare, acordarea acestui drept este imperativă, în timp ce în Legea nr. 121/2011, referirile la acest aspect se regăsesc sub formă de normă permisivă.

Conform legislației actuale, denumirea de veteran este atribuită exclusiv personalului civil participant la acțiuni militare. Această noțiune sugerează, în mod logic, sfera cea mai largă, care înglobează toate categoriile de veterani. Prin urmare, situația generează confuzii, în sensul că cele mai multe dintre persoanele care accesează cadrul legal, au tendința de a înțelege, prin veterani, atât militarii veterani cât și pe cei civili, luați împreună.

În cuprinsul actului normativ nu este prevăzută posibilitatea ca personalul armatei rănit sau care a dobândit afecțiuni fizice sau psihice, să beneficieze de acordarea titlului onorific de „Veteran”, indiferent de durata participării, așa cum este prevăzut, ca excepție de la condiția de cel puțin 12 luni participare, pentru personalul armatei devenit invalid.

Veteranii și urmașii personalului armatei decedat în acțiuni militare, au dreptul de a putea fi invitați să participe la acțiuni festive sau comemorative. Ministerul Apărării Naționale invită sistematic la asemenea activități veteranii invalizi și răniți, precum și urmașii personalului armatei decedat în acțiuni militare, fără a avea baza legală pentru decontarea transportului și cazării celor invitați.

Ordonanța de urgență prevede ca evidența personalului armatei căruia i s-a conferit titlul onorific de „Military Veteran” și de „Veteran” să se înscrie în registre speciale înființate la muzeele unităților. Totuși, sunt unități care nu au în organigramă înființate muzee sau săli ale tradițiilor.

Nu este instituită Ziua Veteranilor, astfel încât nu există bază legală ca veteranii, participanți la acțiuni militare, să comemoreze jertfele camarazilor

căzuți la datorie.

În cadrul drepturilor de care beneficiază personalul armatei rănit sau invalid, este prevăzut tratament gratuit în străinătate, dacă afecțiunile nu pot fi tratate în țară, fără a se preciza că și tratamentul în țară este gratuit.

Actul normativ nu precizează că de drepturile specifice beneficiază și veteranii care au fost transferați la alte instituții publice de apărare, ordine publică și siguranță națională.

În prevederile ordonanței este folosită sintagma de „mare mutilat”. Aceasta nu se mai regăsește în terminologia medicală de specialitate.

Indemnizația lunară de însoțitor pentru invalizii de gradul I este reglementată în materia comună, respectiv Legea nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice, cu modificările și completările ulterioare, deși invalizii de gradul I proveniți din rândul personalului armatei participant la acțiuni militare sunt subiecți ai prezentei ordonanței de urgență.

Prevederile referitoare la quantumul indemnizației lunare pentru urmașii personalului armatei decedat, fac referire numai la urmașii soldaților și gradaților profesioniști și ai personalului civil. Pentru cadrele militare, aceste prevederi erau cuprinse în art. 24 din Legea nr. 80/1995 privind statutul cadrelor militare, cu modificările și completările ulterioare, abrogat prin intrarea în vigoare a Legii nr. 263/2010, cu modificările și completările ulterioare. Astfel s-a creat situația paradoxală ca indemnizațiile cuvenite urmașilor celor decedați să fie diferite: în conformitate cu prevederile Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 82/2006, cu modificările și completările ulterioare, pentru urmașii soldaților și gradaților profesioniști, respectiv în conformitate cu prevederile Legii nr. 263/2010, cu modificările și completările ulterioare, pentru urmașii cadrelor militare. Practic, există un tratament juridic diferit, care implică și valori diferite ale indemnizației, pe criteriul apartenenței la o anumită categorie de personal, respectiv ca urmare a raportării la norme diferite.

Pentru văduvele celor decedați în acțiuni militare s-a instituit beneficiul de a putea fi încadrate în rândul personalului militar, în condițiile legii. Nu este reglementată și situația când aceste văduve nu îndeplinesc condițiile legale pentru încadrarea în rândul personalului militar, caz în care ar trebui să existe opțiunea de a beneficia de un drept similar, prin beneficiul încadrării ca personal civil în armată sau în instituțiile publice civile.

Pentru copiii celor decedați în acțiuni militare, care îndeplinesc prevederile legale, nu este prevăzut un sistem de sprijin social pentru integrarea profesională, similar celui prevăzut pentru văduve. Totodată, nu este instituit un sistem special de sprijin în vederea facilitării înscrierii la creșe și grădinițe a copiilor personalului armatei rănit, invalid sau a urmașilor celor decedați.

Nu sunt prevăzute drepturi pentru familiile invalizilor de gradul I prin care să se acorde un sprijin social consistent, cu toate că acestea se confruntă cu o situație socială relativ similară cu a familiilor celor decedați, în sensul că, după cum decedatul nu mai contribuie la susținerea financiară a familiei, nici invalidul de gradul I nu-și mai poate sprijini familia. Mai mult, acesta are nevoie de sprijin permanent, devenind un consumator de fonduri semnificative.

Modelul legitimației de militar veteran/veteran, prevăzut în ordonanța de urgență, nu atestă decât calitatea dobândită, fără a conține elemente relevante privind meritele pe timpul misiunii, decorări, răniri, invaliditate, etc.

¹ prezentul act normativ nu transpune legislație comunitară și nu creează cadrul pentru aplicarea directă a acesteia.

<p>2. Schimbări preconizate</p>	<p>Prin prezentul proiect de lege, se urmărește, în principal:</p> <ul style="list-style-type: none"> - realizarea rigorii normative necesare prin definirea noțiunilor de rănit, afecțiune fizică sau afecțiune psihică; - completarea și modificarea cadrului legal, prin crearea posibilității de menținere în structurile Ministerului Apărării Naționale și a personalului rănit sau care a dobândit alte afecțiuni fizice, în mod similar invalizilor, respectiv de reîncadrare a veteranilor invalizi care au fost trecuți direct în retragere; - posibilitatea acordării drepturilor pentru personalul armatei rănit sau care a dobândit alte afecțiuni fizice ori psihice, numai în situația în care rănirea sau afecțiunea nu a avut loc ca urmare a săvârșirii, cu intenție, a unei infracțiuni pedepsite potrivit legii române; - punerea de acord a tipurilor de acțiuni prevăzute în expresia „acțiuni militare”, cu prevederile similare din noile norme instituite odată cu apariția Legii nr. 121/2011; - acordarea unor drepturi similare răniților, personalului care a suferit afecțiuni fizice sau psihice, pe timpul misiunii sau, ulterior, dacă se constată legătura de cauzalitate cu participarea la acțiuni militare; - înlocuirea prevederii imperative de acordare a decorațiilor și distincțiilor militare și civile pentru personalul armatei, cu o normă permisivă, aspect în acord cu prevederile Legii nr. 121/2011; - menționarea că de drepturile conferite de ordonanța de urgență beneficiază numai cei care au fost decorați cu decorații naționale, așa cum prevede Legea nr. 29/2000 privind sistemul național de decorații al României, cu modificările și completările ulterioare; - unificarea termenilor de „Militar Veteran” și de „Veteran” sub o singură denumire, respectiv aceea de „Veteran”; - conferirea titlului onorific de „Veteran” personalului armatei rănit sau care a dobândit afecțiuni fizice sau psihice, indiferent de durata participării, așa cum este prevăzut pentru invalizi, întrucât răniții și invalizii au acționat în aceleași situații și împrejurări; - asigurarea cazării gratuite în spațiile de cazare ale Ministerului Apărării Naționale, în limita a maximum 2 zile, pentru veteranii invalizi, răniți, urmașii personalului armatei decedat și pentru părinții decedaților care nu au fost căsătoriți, invitați să participe la activitățile festive sau comemorative organizate de Ministerul Apărării Naționale, precum și decontarea cheltuielilor de transport dus/întors la/de la domiciliu pentru veteranii care participă la aceste activități; - uniformizarea modului de ținere a evidenței personalului armatei căruia i s-a conferit titlul onorific de „Veteran”, prin înființarea de registre speciale la nivelul tuturor unităților Ministerului Apărării Naționale; - instituirea Zilei Veteranilor pe 11 noiembrie a fiecărui an, în semn de recunoaștere a meritelor personalului armatei participant la acțiuni militare și în acord cu practicile și tendințele altor armate din state membre NATO; - completarea drepturilor răniților cu prevederea potrivit căreia aceștia beneficiază de tratament gratuit, nu numai în străinătate, cum este expres prevăzut, ci și în țară; - menționarea că de drepturile specifice cuprinse în prezenta ordonanță de urgență beneficiază și veteranii care își continuă cariera profesională la alte instituții publice din sistemul de apărare, ordine publică și siguranță națională; - abrogarea sintagmei de „mare mutilat”, deoarece aceasta nu se mai regăsește în terminologia medicală de specialitate; - precizarea că de drepturile convenite personalului armatei care, pe timpul misiunii, s-a remarcat prin acte exemplare de curaj și devotament,
---------------------------------	--

	<p>beneficiază doar cei care au obținut titlul onorific de „Veteran” prin hotărâre a Guvernului;</p> <ul style="list-style-type: none"> - acordarea indemnizației lunare de însoțitor pentru invalizii de gradul I, prin raportare la valoarea câștigului salarial mediu brut și nu în valoare de 80% din punctul de pensie, așa cum prevede Legea nr. 263/2010, cu modificările și completările ulterioare. Sub acest aspect precizăm că, în prezent, există numai 4 cazuri de invaliditate de gradul I: plutonierul adjutant principal (rtr.) Enache Florinel, rănit în anul 2012 în Afganistan, diagnosticat cu amputație bilaterală gambe și amputație mâna stângă; sergentul major (rtr.) Porumb Daniel, rănit în anul 2007 în Irak, diagnosticat cu cvadriplegie (paralizia celor patru membre); sergentul major Butoi Ionuț-Claudiu, rănit în anul 2008 în Afganistan, diagnosticat cu traumatism toracic și vertebral cu parapareză și sergentul major Iovi Marius, rănit în anul 2007 în Irak, diagnosticat cu politraumatism față, schijă retenționată retroorbital ochi drept, ochi drept enucleat și arsuri membre inferioare. Din practică, a rezultat că există situații în care un membru al familiei, devenit însoțitor, a fost nevoit să renunțe la serviciu pentru îngrijirea invalidului, suportând, astfel, o diminuare substanțială a veniturilor; - extinderea prevederii referitoare la cuantumul indemnizației lunare pentru urmașii soldaților și gradaților voluntari și ai personalului civil, și pentru urmașii cadrelor militare, în scopul aplicării unui tratament juridic unitar, tuturor subiecților prezentei ordonanțe de urgență; - acordarea posibilității ca văduvele celor decedați în acțiuni militare să fie încadrate ca personal civil în armată sau în instituții publice civile, cu respectarea prevederilor legale în vigoare, în situația în care acestea nu îndeplinesc prevederile legale pentru a fi încadrate ca personal militar sau nu optează în acest sens; - instituirea unui sistem de integrare profesională, similar celui prevăzut pentru văduve, și pentru soția/soțul personalului armatei încadrat în gradul I de invaliditate, precum și pentru copiii celor decedați ori ai invalizilor de gradul I, prin acordarea posibilității încadrării, în rândul personalului militar, potrivit legii, sau ca personal civil în armată ori în instituții publice civile, cu respectarea prevederilor legale în vigoare; - acordarea posibilității de transfer sau înscriere la/în instituțiile militare de învățământ și pentru copiii personalului armatei încadrat în gradul I de invaliditate, precum și acordarea burselor de studii în aceleași condiții prevăzute pentru copiii cadrelor militare decedate în acțiuni militare; - crearea cadrului legal, astfel încât copiii răniților, invalizilor și ai personalului armatei decedat în acțiuni militare să aibă acces, prioritar, în creșele și grădinițele din sistemul public; - modificarea modelului legitimației de „Militar Veteran” în vederea înscrierii în aceasta a elementelor necesare acordării drepturilor de care beneficiază. <p>Prin reglementările propuse, sumele cheltuite de statul român se regăsesc în Secțiunea a 4-a pct. 2. Drepturile ce urmează a fi acordate beneficiarilor nu vor reprezenta un cost semnificativ raportat la dimensiunea morală a demersului, ce reprezintă expresia recunoașterii pe care societatea o datorează acestor categorii speciale și constituie, totodată, un factor motivant pentru participanții la misiuni în teatrele de operații.</p>
3. Alte informații	Nu este cazul.

Secțiunea a 3-a						
Impactul socioeconomic al proiectului de act normativ						
1. Impactul macroeconomic	Nu este cazul.					
1. ¹ Impactul asupra mediului concurențial și domeniului ajutoarelor de stat	Nu este cazul.					
2. Impactul asupra mediului de afaceri	Nu este cazul.					
3. Impactul social	Nu este cazul.					
4. Impactul asupra mediului	Nu este cazul.					
5. Alte informații						
Secțiunea a 4-a						
Impactul financiar asupra bugetului general consolidat, atât pe termen scurt, pentru anul curent, cât și pe termen lung (pe 5 ani)						
- mii lei -						
Indicatori	Anul curent	Următorii 4 ani				Media pe 5 ani
	2013	2014	2015	2016	2017	
1. Modificări ale veniturilor bugetare, plus/minus, din care:						
a) buget de stat, din acesta:						
(i) impozit pe profit						
(ii) impozit pe venit						
b) bugete locale:						
(i) impozit pe profit						
c) bugetul asigurărilor sociale de stat:						
(i) contribuții de asigurări						
2. Modificări ale cheltuielilor bugetare, plus/minus, din care:	130	263	270	277	283	245
a) buget de stat, din acesta:						
(i) cheltuieli de personal	58	119	122	125	128	110
(ii) bunuri și servicii						
(iii) asistență socială:	72	144	148	152	155	135
- indemnizație lunară însoțitor invalid gradul I	40	82	84	86	88	76
- burse de studii	32	62	64	66	67	59
b) bugete locale:						
(i) cheltuieli de personal						
(ii) bunuri și servicii						
c) bugetul asigurărilor sociale de stat:						
(i) cheltuieli de personal						
(ii) bunuri și servicii						
3. Impact financiar, plus/minus, din care:						
a) buget de stat						
b) bugete locale						
4. Propuneri pentru acoperirea creșterii cheltuielilor bugetare	Cheltuielile necesare pentru punerea în aplicare a prezentei legi se suportă din bugetul de stat.					
5. Propuneri pentru a compensa reducerea veniturilor bugetare						
6. Calcule detaliate privind fundamentarea modificărilor veniturilor și/sau cheltuielilor bugetare						
7. Alte informații	Nu pot fi cuantificate cheltuielile pentru <i>decontarea transportului pentru veteranii și urmașii personalului armatei decedat ca urmare a participării la acțiuni militare, precum și pentru părinții decedaților care nu au fost căsătoriți, cu ocazia invitării la acțiuni comemorative sau festive organizate de Ministerul Apărării Naționale, acestea urmând să se încadreze, în sumele alocate cu această destinație de la bugetul de stat, Ministerului Apărării Naționale.</i>					

Secțiunea a 5-a	
Efectele proiectului de act normativ asupra legislației în vigoare	
1. Măsuri normative necesare pentru aplicarea prevederilor proiectului de act normativ: a) acte normative în vigoare ce vor fi modificate sau abrogate, ca urmare a intrării în vigoare a proiectului de act normativ; b) acte normative ce urmează a fi elaborate în vederea implementării noilor dispoziții.	Nu este cazul.
2. Conformitatea proiectului de act normativ cu legislația comunitară în cazul proiectelor ce transpun prevederi comunitare	Nu este cazul.
3. Măsuri normative necesare aplicării directe a actelor normative comunitare	Nu este cazul.
4. Hotărâri ale Curții de Justiție a Uniunii Europene	Nu este cazul.
5. Alte acte normative și/sau documente internaționale din care decurg angajamente	Nu este cazul.
6. Alte informații	Nu este cazul.
Secțiunea a 6-a	
Consultările efectuate în vederea elaborării proiectului de act normativ	
1. Informații privind procesul de consultare cu organizații neguvernamentale, institute de cercetare și alte organisme implicate.	Nu este cazul.
2. Fundamentarea alegerii organizațiilor cu care a avut loc consultarea, precum și a modului în care activitatea acestor organizații este legată de obiectul proiectului de act normativ.	Nu este cazul.
3. Consultările organizate cu autoritățile administrației publice locale, în situația în care proiectul de act normativ are ca obiect activități ale acestor autorități, în condițiile Hotărârii Guvernului nr. 521/2005 privind procedura de consultare a structurilor asociative ale autorităților administrației publice locale la elaborarea proiectelor de acte normative	Nu este cazul.
4. Consultările desfășurate în cadrul consiliilor interministeriale, în conformitate cu prevederile Hotărârii Guvernului nr. 750/2005 privind constituirea consiliilor interministeriale permanente	Nu este cazul.
5. Informații privind avizarea de către: a) Consiliul Legislativ b) Consiliul Suprem de Apărare a Țării c) Consiliul Economic și Social d) Consiliul Concurenței e) Curtea de Conturi	Este necesar avizul Consiliului Legislativ
6. Alte informații	Nu este cazul.
Secțiunea a 7-a	
Activități de informare publică privind elaborarea și implementarea proiectului de act normativ	
1. Informarea societății civile cu privire la necesitatea elaborării proiectului de act normativ	Nu este cazul.
2. Informarea societății civile cu privire la eventualul impact asupra mediului în urma implementării proiectului de act normativ, precum și efectele asupra sănătății și securității cetățenilor sau diversității biologice	Nu este cazul.
3. Alte informații	Au fost respectate dispozițiile Legii nr. 52/2003 privind transparența decizională în administrația publică, cu completările ulterioare
Secțiunea a 8-a	
Măsuri de implementare	
1. Măsuri de punere în aplicare a proiectului de act normativ de către autoritățile administrației publice centrale și/sau locale-înființarea unor noi organisme sau extinderea competențelor instituțiilor existente	Nu este cazul.
2. Alte informații	Nu este cazul.

Proiect de Lege privind modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 82/2006 pentru recunoașterea meritelor personalului armatei participant la acțiuni militare și acordarea unor drepturi acestuia și urmașilor celui decedat.

VICEPRIM-MINISTRU

MINISTRUL APĂRĂRII NAȚIONALE

GABRIEL OPREA

MIRCEA DUȘA

AVIZĂM FAVORABIL

**VICEPRIM – MINISTRU,
MINISTRUL FINANȚELOR PUBLICE**

**MINISTRUL DELEGAT
PENTRU BUGET**

DANIEL CHIȚOIU

LIVIU VOINEA

**MINISTRUL MUNCII, FAMILIEI,
PROTECȚIEI SOCIALE
ȘI PERSOANELOR VÂRSTNICE**

MINISTRUL JUSTIȚIEI

MARIANA CÂMPEANU

ROBERT-MARIUS CAZANCIUC